

વર્ષ-૧૩, અંક-૧, સંવત ૨૦૭૩ પોષ વદ-૩૦,
પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૦૧-૨૦૧૭, શુક્રવાર
છુટક નકલ રૂ. ૬-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

જ્ય પરમાત્મા

યશિમંચ્ય પ્રણવજ્ઞાનંધ્યાનં તચ્ય વિરાજતે ।
સા બ્રહ્મનિષ્ઠા યશિમંચ્ય રાજતે સર્વ મંગલે ॥
દીક્ષાં પ્રદાય શિષ્યેભ્યો જીવન્મુક્તિં દદાતિયઃ ।
તં ગુરું વલ્લભં પ્રેમ્યા ભાવપૂર્વ વયં નતાઃ ॥

જેઓમાં પ્રણવનું જ્ઞાન અને ધ્યાન ઓતપ્રોત થઈને
વિરાજે છે, સુમંગલ એવા જેઓમાં બ્રહ્મનિષ્ઠા પ્રકાશી રહી
છે, શિષ્યોને દીક્ષા આપી જેઓ જીવન્મુક્તિ આપે છે, તે
સદ્ગુરુવલ્લભને અમો પ્રેમપૂર્વક પ્રણામ કરીએ છીએ.

સ્થિત્વા સદા થોડત્ર નિગૂઢરુપે ગુરુસ્વભાવં ન દદાતિ ચિત્તે ।
બન્ધુત્વભાવં ધરતે કૃપાર્દ્રં રમૂજિલાલાય ગુરો નમસ્તે ॥

હંમેશા ગુરુ અવસ્થામાં રહેનારા ચિત્તમાં ગુરુ
તરીકેનો ભાવ નહિ પણ કૃપાળુ બન્ધુનો ભાવ રાખનારા
એવા ગુરુદેવ રમુજીલાલને પ્રણામ હો.

(ગતાંગથી ચાલુ...)

શ્રીપ્રભુએ બ્રાહ્મણને કહ્યું કે અરે મહારાજ ! અમો બે પરદેશી બ્રાહ્મણ છીએ. અમને ભૂખ લાગી છે. જો આપની શ્રદ્ધા હોય તો જે હોય તે ખાવાનું અમને આપો.

બ્રાહ્મણે તરતજ કહ્યું કે ભલે મહારાજ ! આ અબોટિયાં પહેરો અને જમવા બેસી જાઓ. અત્રે રસોઈ તૈયાર થઈ છે.

એટલે નારદ અને ભગવાને અબોટિયાં પહેર્યાં ને ઘરની અંદર જઈ જમવા બેઠા. બ્રાહ્મણની સ્ત્રીએ રસોઈમાં નિત્યના રિવાજ પ્રમાણે ફક્ત ત્રણ રોટલા કરેલા હતા. કેમકે એ બ્રાહ્મણનો એવો નિયમ હતો કે નિત્યાન ગામમાં ભિક્ષા લેવા જતાં ત્રણ રોટલા જેટલો આટો મળે કે તરત પોતાને ઘેર જવું. પછી તેની બ્રાહ્મણી તે લોટના ત્રણ રોટલા કરે, તે ત્રણ રોટલામાંથી એક રોટલો બ્રાહ્મણ ખાય, એક રોટલો બ્રાહ્મણી ખાય અને એક રોટલો પોતે ગાય પાળેલી તેને ખવડાવે; એવો તેમનો નિયમ હતો. તે બ્રાહ્મણને ઘેર નારદ અને ભગવાન જમવા બેઠા એટલે બ્રાહ્મણની સ્ત્રીએ ખુશીની સાથે બેઉને એક એક રોટલો મૂક્યો તે એક એક રોટલો નારદ અને ભગવાન ખાઈ ગયા. પછી ભગવાને કહ્યું કે અરે બાઈ ! પેલો એક રોટલો છે તે અમને અડધો અડધો મૂકી દો, હજી અમે ભૂખ્યા છીએ. પ્રભુના એવા વચન સાંભળી બ્રાહ્મણીએ અડધો અડધો રોટલો મૂકી દીધો. તે નારદ અને ભગવાન ખાઈ ગયા. પછી ભગવાને કહ્યું કે અરે બાઈ ! હજી કાંઈ ખાવાનું છે ? જવાબમાં બાઈએ ના કહી. એટલે નારદને ભગવાન હાથ ધોઈ ઉભા થયા અને કપડાં બદલીને જ્યાં બ્રાહ્મણ બેઠો છે તેની પાસે જઈ વાતો કરવા બેઠા.

શ્રી ભગવાને બ્રાહ્મણને પૂછ્યું કે અરે મહારાજ ! તમારા ઘરમાં ત્રણ રોટલા કરેલા હરતા તે તો અમે બેઉ ખાઈ ગયા. હવે તમે શું ખાશો ?

બ્રાહ્મણે કહ્યું કે હે પ્રભો ! અમો કાલે ખાઈશું. કેમકે મારો એવો નિયમ છે કે ગામમાં નિત્યાન સવારે ભિક્ષા માગવા જવું, તેમાંથી ત્રણ રોટલાનો લોટ મળે એટલે ઘેર આવતા રહેવું. વળી તે લોટના ત્રણ રોટલા કરવા. તેમાંથી એક રોટલો મારે ખાવો, એક રોટલો મારી પત્ની ખાય અને બાકીનો રોટલો મારી પાળેલી ગાય ખાય. કોઈપણ દિવસ ત્રણ રોટલાથી વધારે લોટ હું લાવતો નથી.

શ્રીભગવાને બ્રાહ્મણને પૂછ્યું કે આ તમારી ગાય દૂધ દે છે કે? બ્રાહ્મણે કહ્યું :- હા. એટલે પ્રભુએ કહ્યું :- અમે તમારા રોટલા તો ખાદ્યા પણ હજી ભૂખ્યા રહ્યા છીએ, માટે તમારી ગાય દોહીને અમને દૂધ પાશો? બ્રાહ્મણે ગાય દોહીને જેટલું દૂધ નીકળ્યું તેટલું નારદજી અને ભગવાનને પાઈ દીધું. તે દૂધ પીને પ્રભુએ કહ્યું કે વાહ રે બ્રાહ્મણ વાહ ! તમારી શ્રદ્ધાને ધન્ય છે. આ તમારી ગાય કાલે મરી જશે. એટલે બ્રાહ્મણે કહ્યું કે હે પ્રભો ! એવું કેમ બોલો છો? ભગવાને કહ્યું કે પરમ દિવસે તમારી સ્ત્રી મરી જશે. એવા વચન સાંભળી બ્રાહ્મણ બોલ્યો કે બહુ સારું ભગવાન ! હવે તમે પધારો. પ્રભુ અને નારદ બેઉ ઉભા થયા અને પ્રભુએ કહ્યું કે હે બ્રાહ્મણ ! તમારી સ્ત્રીના મરણ પછી તમને પતનો રોગ થશે; એમ કહીને ત્યાંથી ચાલવા માડ્યું.

રસ્તે જતાં નારદજીએ પ્રભુને કહ્યું :- હે પ્રભો ! તમે તો બહુ અન્યાયી છો. કેમકે પેલા શેઠે ધક્કા અને ધપ્પા માર્યા તેને ચાર ઘણી દોલત આપી અને આ બિચારા બ્રાહ્મણે ખવડાવ્યું-પીવડાવ્યું તેની ગાય મારી, સ્ત્રી મારી અને પતનો રોગ થજો એવો શ્રાપ દીધો. તે તમારું અન્યાયીપણું છે. કેમકે કસાઈ જેવો જે પેલો શેઠ તેની કુશળતા વાંચી અને ધર્મને ઘેર ધાડ પાડી. શું આવો તમારો ન્યાય છે?

નારદજીના વચન સાંભળી પ્રભુએ કહ્યું કે અરે નારદજી ! હું જે કરું છું તે ઠીક જ કરું છું અને હવે જે થાય તે શાંતિથી જોજો, એમ કહી બેઉ પોતપોતાના સ્થાને ગયા.

હવે પ્રભુ જે બોલ્યા હતા તે કોઈ કાળે મિથ્યા થાય નહિ, તેથી પેલા બ્રાહ્મણની ગાય મરી ગઈ, તે પછી તેની સ્ત્રી મરી ગઈ, તે પછી તે બ્રાહ્મણને હાથે-પગે પતનો રોગ થયો, તેથી તે રાત-દિવસ વલૂરતો જાય અને હે પ્રભુ ! હે પ્રભુ ! એમ પોતાના સાચા અંતઃકરણથી બોલ્યા કરે. પ્રભુના નામના સ્મરણથી તેના પૂર્વજન્મના પાપોનો ડુંગર છેદાવા લાગ્યો. બીજી બાજુ પ્રભુને ધપ્પા ને ધક્કા મરાવનાર શેઠના ઘરમાં જે લક્ષ્મી તે ચાર ઘણી વધી ગઈ. આ ઘટનામાં પ્રભુનો ન્યાય કંઈક જુદોજ હતો. પણ તે આ બ્રાહ્મણ અને શેઠ કેવી રીતે કલ્પી શકે વારૂ?

લક્ષ્મી વધવાનો ચમત્કાર જોઈ શેઠને એવી બુધ્ધિ ઉત્પન્ન થઈ કે મેં હજારો હુન્નર ધંધા કર્યા પણ આ પ્રમાણે લક્ષ્મી પ્રાપ્ત થઈ નથી. પણ હવે મારા પ્રારબ્ધે મને સમજાયું છે કે બ્રાહ્મણોને મારવા, ઝૂડવા અને દુઃખ દેવાથી દ્રવ્યની વૃદ્ધિ થાય છે.

પોતાને ઘેર બે ચોકીદારો રાખેલા હતા અને બીજા આઠ ચોકીદારો વધારાના રાખ્યા. તે ચોકીદારોને શેઠે કહ્યું કે તમારે અમારી બીજા પ્રકારની નોકરી કરવી નહિ. ફક્ત જ્યાં બ્રાહ્મણને જુઓ કે તરતજ તેમને ધપ્પા અને ધક્કા મારો, આટલું જ કામ તમારે કરવાનું છે. દિવસે દિવસે શેઠજીની બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થવા લાગી અને તેણે અનેક પ્રકારના અનર્થો કરવા માંડ્યા. શેઠજીના નીચ કૃત્યોથી પાપના ડુંગરો વધવા લાગ્યા.

ઈશ્વરઈચ્છાથી બ્રાહ્મણનો અને શેઠનો એક જ દિવસે દેહ છૂટી ગયો. બ્રાહ્મણના જીવને ઈશ્વરના દૂત વિમાનમાં બેસાડી વૈકુંઠ લઈ ગયા અને ઈશ્વરના ચરણ-શરણમાં મૂક્યો. શેઠના જીવને યમદૂતો અત્યંત ક્રોધથી મારતા મારતા, પછાડતા પછાડતા અને ઘસડતા ઘસડતા યમપુરીમાં લઈ ગયા અને તેને નરકના કુંડમાં નાંખ્યો.

તે સમયે નારદજીને પ્રભુ કૃષ્ણે બોલાવી કહ્યું કે હે નારદજી ! જે બ્રાહ્મણે આપણને રોટલા ખવડાવ્યા હતા તે બ્રાહ્મણ વૈકુંઠમાં આવ્યો છે. એની ગાય અને સ્ત્રીને મારી નાંખીને એને પતનો રોગ આપવામાં આવ્યો હતો. તે દુઃખે કરીને બ્રાહ્મણે મારી ભક્તિ કરીને એના પૂર્વજન્મના પાપોના ડુંગરો છેદી નાંખ્યા. આથી બ્રાહ્મણને મેં વૈકુંઠમાં લીધો અને શેઠજીને મેં ચાર ઘણી દોલત આપી વિષયભોગમાં સુખ દેખાડ્યું હતું, તે સુખ ભોગવવામાં તેની શું દશા થઈ છે તે તમો યમપુરીમાં જઈને જોઈ આવો. બિચારા નારદજી તરતજ યમપુરીમાં ગયા અને જોતાં માલમ પડ્યું કે શેઠજી અતિ કષ્ટથી નર્કવાસ ભોગવી રહ્યા હતા. નારદજીએ શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુને કહ્યું કે આપશ્રીનો ન્યાય અતિ ઉત્તમ છે. પ્રથમ મારી માન્યતા ખોટી હતી પણ હવે મારી શ્રદ્ધા દઢ થઈ છે કે “ધર્મે જય અને પાપે ક્ષય” થાય છે. પ્રભુના ન્યાય વિષે મહારાજશ્રી વલ્લભરામે કહ્યું છે કે:-

હજી તો કોલ દીધો ત્યાં - એ રાગ.

તમે શાંતિ સદા ધરજો, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે;
 દુઃખને વધાવી લેજો, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે. તમે. ટેક.
 સુખ છે સ્વપ્નના જેવું, દુઃખને સુખ માની લેવું;
 રાખે જેમ રામ તેમ રહેવું, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે. તમે. ૧

રામહરિશ્ચંદ્ર નળરાજા, તણા દુઃખની ન રહી માઝા;
 રખડતા તે બન્યા રાજા, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે. તમે. ૨
 પાપીને સુખ સુવાડે, ઊંચે ચઢાવી પછાડે;
 સુખી અંતે બાપ બરાડે, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે. તમે. ૩
 પ્રભુ ભક્તોને દુઃખ દેતો, નિર્મળને વ્યાસ શર્ણો લેતો;
 સુખ કાજે દુઃખો દેતો, પ્રભુનો ન્યાય જુદો છે. તમે. ૪
 (વલ્લભ વિષ્ટી, ભાગ-૧)

નારદજીએ પ્રભુને પૂછ્યું કે શેઠજી તો મરી ગયા અને નર્કવાસમાં પડ્યા છે. પણ શેઠજીની લક્ષ્મીનું શું થયું. તે મારે જાણવું છે. કદાચ તેઓના પરિવારો લક્ષ્મીથી મઝા કરતાં હશે.

પ્રભુએ કહ્યું :- હે નારદજી ! શેઠજીના મરણ બાદ તેમની સ્ત્રી અને બે છોકરીઓ હવેલીમાં રહેતી હતી. તેઓ બધા ખાઈપીને મઝા કરતાં હતાં. થોડા સમય બાદ એક દિવસે ચાર ચોરો શેઠના ઘરમાં ચોરી કરવા પેઠા. શેઠના ઘરમાથી તમામ માલ-મિલકત લઈ બહાર નીકળી જતાં તેમણે વિચાર કર્યો કે આપણે જઈએ છીએ ખરા પણ આપણાં પગલાં જોઈ આપણને પકડવામાં આવશે. માટે આ હવેલીમાં ઘોડાને ખાવા માટે મોટા પ્રમાણમાં ઘાસ ભરેલું છે, તે સળગાવીને જતા રહીએ તો આગ લાગી સર્વ મિલકત બળી ભસ્મ થઈ જતાં ચોરીની શોધ કોઈ કરશે નહિ. એમ સમજી ઘાસમાં અગ્નિ મૂકી માલ-મિલકત લઈ તેઓ નાસી ગયા. હવેલી ઘાસના અગ્નિથી ભડભડાટ સળગવા લાગી. એટલામાં શેઠાણી અને બે છોકરીઓ જાગી ઊઠી અને બળતી હવેલીની બહાર નીકળી ગઈ. તે પછી અગ્નિ ઘણો પ્રબળ થતાં હવેલી બળીને ભસ્મીભૂત થઈ ગઈ.

શેઠાણીએ સળગેલી હવેલીની આસપાસ સિપાઈઓ મૂકી દીધા. હવેલીમાં બહુજ મોટા પ્રમાણમાં સોનું અને રૂપું હતું. તે મેળવવા માટે આવો બંદોબસ્ત શેઠાણીએ કર્યો હતો. ભસ્મ થઈ ગએલી હવેલીમાં સોના-રૂપાની તપાસ કરાવવા શેઠાણીએ પાડોશી પાસેથી એક હજાર રૂપિયા ઉછીના લીધા. તપાસમાં માલમ પડ્યું

કે ભસ્મ થએલી હવેલીમાં સોનું અને રૂપું હતું જ નહિ. આથી શેઠાણી અને બે છોકરીઓ શોકના સાગરમાં ડૂબી ગઈ.

પાડોશણે ઉછીના આપેલા પૈસા શેઠાણી પાસે માંગ્યા. શેઠાણીએ મોટું ખેતર બાકી રહેલું હતું તે કરજ અંગે પાડોશણને આપી દીધું. હવે શેઠાણી પાસે કશું રહ્યું નહિ. શેઠાણી અને બે છોકરીઓએ વિચાર કર્યો કે આપણું ગુજરાન કેવી રીતે કરવું, કેમકે તેમને કોઈપણ જાતનો હુન્નર આવડતો ન હતો. ખાલી બેઉ છોકરીઓને ગાતાં અને નાચતાં આવડતું હતું. આથી તેમણે બીજા ગામે જઈ ગાવા-નાચવાનો ધંધો શરૂ કર્યો. તેઓ બધા બહુ જ નીચ કર્મો કરવા લાગ્યા અને પરિણામે શેઠની સાતે પેઢી નર્કને પ્રાપ્ત થઈ.

આ દૃષ્ટાંત પરથી સાર એટલો લેવાનો છે કે ધનનો મદ બહુજ ખરાવ હોય છે અને અનીતિથી પ્રાપ્ત કરેલું ધન અનીતિ યા અધર્મ જ કરાવે છે. માટે કહ્યું છે કે :-

સત્ય કર્મમાં વાપરેલ નાણાં, મિથ્યા કદી જાતાં નથી;
કુકર્મથી મેળવેલ નાણાં, સુખે કોઈ ખાતાં નથી.
ચાર ઘડી ઉજળું દીસે પણ, છેવટ અંધકાર છે;
પાપકર્મથી પ્રલય થાયે, સત્યકર્મે જયકાર છે.

દૃષ્ટાંત

પ્રાચીન સમયમાં મહર્ષિ કણ્ણાદ્ એક વૃક્ષની છાયામાં જંગલમાં રહેતા હતા. તેમને રહેવા માટે ઝૂંપડી ન હતી. વસ્ત્રમાં ઋષિ પાસે બે લંગોટી અને ઋષિપત્ની પાસે સ્નાન કરીને પહેરવા પૂરતા જ વસ્ત્રો હતા. તેમણે અષ્ટ સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરેલી હતી. છતાં સિદ્ધિઓને તુચ્છ નર્કદાત્રી સમજતા હોવાથી તેનો તે કદી ઉપયોગ કરતા નહિ, તો દુરુપયોગ તો કરેજ શાનો? એટલું જ નહિ પણ પોતે મહાન પુરુષ હોવાનો કોઈ દેખાવ કે આડંબર કરતા નહિ.

કણ્ણાદ્નો મુકામ જે ડુંગર પાસે હતો તે રાજ્યનો રાજવી એક સમયે સિદ્ધિવાન પુરુષ કોઈક દિવસ મહાન ઉપયોગી થઈ પડશે એમ માનીને કણ્ણાદ્ પાસે સુવર્ણમુદ્રાઓની થેલીઓ લઈને પૂજા કરવા ગયો. કણ્ણાદ્ની પૂજા કરી તેણે સુવર્ણમુદ્રાની થેલીઓ ભેટ મૂકી.

કણાદે કહ્યું :- રાજન ! આ સંપત્તિના અગ્નિથી મને સળગાવવા કરતાં અગ્નિ લગાડી ભસ્મીભૂત કરશો તો તે હું વધુ પસંદ કરીશ. રાજાએ સ્વીકાર કરવા આગ્રહ કર્યો. ત્યારે કણાદે કહ્યું :- મારે જો ધનસંપત્તિ જોઈતી હોત તો હું આપના કરતાં મહાન ધનવાન બની શકું તેમ છું. માટે આ સુવર્ણમુદ્રાઓ કોઈ ત્રિખારી અને દુઃખીને આપજો, મારે જોઈતી નથી.

રાજાએ તે લઈ ઋષિપત્નીને અર્પણ કરી. કણાદની પત્નીએ પણ તે લેવા ઈન્કાર કર્યો અને કહ્યું કે અમે માયાની મોહજાળમાંથી મુક્ત રહેવા સંપત્તિ, સંતતિ કે શ્રી, કાંઈપણ ઈચ્છતા નથી. કેમકે જ્યાં શ્રી (ધન) હોય ત્યાં બુદ્ધિ-જ્ઞાન ન હોય, એટલે લક્ષ્મી હોય ત્યાં સદ્બુદ્ધિ હોતી નથી. મારા પતિની ઈચ્છા ત્યાગપૂર્ણ હોવાથી અમો જ્યારે ખેડૂતો પાક લઈ જાય પછી ખેતરમાં પડી રહેલા કણો વીણીને તથા ફળ-ફૂલ કંદમૂળ ખાઈને સારી રીતે ગુજરાન કરીએ છીએ. પ્રભુ ખાવા આપે છે તો અમારે સંપત્તિની શી જરૂર છે ?

રાજાએ કહ્યું :- માતા ! મને આપનો પુત્ર સમજો. કેમકે આપ મારા રાજ્યની હદમાં રહો છો, તેથી આપનું ભરણ-પોષણ કરવાનો મારો ધર્મ છે.

ઋષિપત્નીએ કહ્યું :- ધન-સંપત્તિ ચિંતાનો દાવાનળ છે. ધન મેળવતાં અપેક્ષાની આગ સળગાવે છે. લાલચ અને લોભ તે અપેક્ષામાંથી જ જાગે છે. ધન મળ્યા પછી તેને જાળવવામાં અનેક ચિંતાઓ ઉદ્ભવે છે. શાંતિની નિદ્રાનો લોપ થાય છે, હૈયામાં અનેક પ્રકારની ઉપાધિઓની હોળી સર્જાય છે. જે વસ્તુ આવે છે તે કદી ગયા સિવાય રહેતી નથી, તે કુદરતનો નિયમ હોઈ લક્ષ્મી ચાલી જતાં હાય અને પશ્ચાતાપની આગ સળગાવતી જાય છે, તેથી તે વર્જ્ય છે.

રાજાએ કહ્યું :- ઋષિમહારાજને ભલે ન રૂચે પણ આપને તો સુખ-દુઃખના સમયે આવશ્યકતા પડે, માટે રાખો.

ઋષિપત્નીએ કહ્યું :- રાજન ! હું ઋષિનું અર્ધું અંગ છું. સ્ત્રી પુરૂષની એક ચેતના છે. પતિના તમામ કાર્યમાં એકરૂપ બને તેજ નારી છે, માટે મને મારા ધર્મથી ચલિત કરશો નહિ, કહી ઋષિપત્નીએ સુવર્ણમહોરો પાછી આપી દીધી.

રાજાએ કહ્યું :- આપને અર્પણ કરેલી વસ્તુ હું શી રીતે પાછી સ્વીકારૂ ?

ઋષિપત્નીએ કહ્યું કે ઋષિવર્યના કથનાનુસાર કોઈ કંગાલને આપી દો. અમે તો ધર્મસંપત્તિથી સમૃદ્ધ અને સાચા ધનવાન છીએ; તેથી તુચ્છ ધનને અડકીએ પણ નહિ.

રાજાએ કહ્યું :- મારી પ્રજા સુખી છે, દુઃખી નથી. કંગાલ ક્યાં શોધું?

ઋષિપત્નીએ કહ્યું :- બેટા ! ધનથી કંગાલ તો ઓછા માણસો હોય છે પણ મનથી કંગાલ તો ઘણા અને તે પણ દુનિયાના મહાન દેખાતા માણસોજ હોય છે. જેને ધનપ્રાપ્તિની ઈચ્છા હોય તે તમામ કંગાલ છે અને સૌથી મોટો કંગાલ તું પોતે છે, કે જે સારા-ખોટા દરેક મનુષ્ય પાસેથી ધન મેળવી મહેલાતો વસાવે છે, તુચ્છ વૈભવો ભોગવે છે, છતાં અતૃપ્ત રહે છે. બીજા લોકો કરતાં પ્રભુએ તને વિશેષ ધન આપ્યું છે છતાં તેની તને તૃપ્તિ નથી અને હવે ધન નહિ મેળવું, એવો નિર્ણય તું કરી શકતો નથી; માટેજ મેં તને કંગાલ કહ્યો છે. સોનામહોરો અમને આપવા કરતાં તારી પાસે રાખવી તેજ વધુ ઉચિત છે. કોઈક વખત તે ઉપયોગ લાગશે.

પ્રધાન અને નોકરોના દેખતાં રાજાને કંગાલ કહ્યો તેથી તેને ખોટું લાગ્યું અને તેણે નોકરો પાસે થેલીઓ ઉપડાવી લીધી.

તેજ સમયે મહર્ષિ કણાદ્ ત્યાં આવીને ઉભા રહ્યા અને સ્વપત્નીને કહ્યું કે દેવી ! અહીં પણ પ્રલોભન પાછળ આવ્યું. માટે ચાલો આપણે સાદડી ઉપાડી આ રાજ્યમાંથી બીજે ચાલ્યા જઈએ.

કણાદ્ અને તેમના પત્ની ડુંગરો તરફ બીજા રાજ્યમાં જવા ચાલવા લાગ્યા. ત્યારે રાજાએ પોતાની ભૂલની ક્ષમા માંગી અને કહ્યું કે આપ જેવા મહાપુરુષ મારા રાજને છોડી ચાલ્યા જાવ તો મારા પરની આપની છત્રછાયા એટલે ઈશ્વરની છત્રછાયા ચાલી જાય, માટે કૃપા કરી બીજે ન જાવ અને યોગ્ય લાગે તેમ રહો; હું ફરી આવી ઉદ્ધતાઈ નહિ કરું.

ઋષિપત્નીએ કણાદ્ને સમજાવ્યા કે રાજાનો તમને પ્રલોભનમાં નાંખવાનો વિચાર ન હતો, પણ સેવા કરવાનો વિચાર હતો.

ત્યારે કણાદે કહ્યું :- જે સેવામાં સત્તા કે સંપત્તિ મળે અને જે સેવામાં સત્યનિષ્ઠા ચળે, તે સેવા નથી.

ઋષિપત્નીએ કહ્યું :- દરેક મનુષ્ય પોતાની બુદ્ધિ અનુસાર સેવાનો જુદો જુદો અર્થ ઘટાવે છે. આપણને દુઃખ ન પડે માટે તે આપવા આવ્યો. પણ આપણે કોઈ વસ્તુની જરૂરિયાત રાખતા નથી, તે હકીકત તેની કલ્પના બહારની છે. કેમકે તે એક સંસારી અને સંપત્તિવાન રાજા છે. સત્તા અને સંપત્તિવાળા મનુષ્યો જરૂરિયાત વધારી મૂકે છે. એટલે તેમની દૃષ્ટિએ આપણે દુઃખી છીએ એમસ્વાભાવિક જણાય. તેમાં માત્ર દૃષ્ટિભેદ છે.

રાજાએ કહ્યું :- ઋષિવર્ય ! આપ મારા માતા-પિતા સમાન છો. આપ કહો તો હું રાજપાટ, સંપત્તિ, સ્ત્રી-પુત્રાદિ ત્યજીને આપની પાસે રહી સેવા કરૂ, સર્વસ્વ છોડી દઉં.

કણાદે કહ્યું :- રાજન ! આ સ્થિતપ્રજ્ઞ બુદ્ધિનો જવાબ નથી, પણ આવેશ છે. તમે મારા દેહની સેવા કરી શકશો, આત્માની નહિ.

આ રીતે રાજ્ય, રાજ્યસત્તા કે સંપત્તિ પ્રાચીન ઋષિમુનિઓને કોઈ રીતે અસર કરી શકતા ન હતા; કેમકે તેઓનું જીવન સર્વ પ્રકારના પ્રલોભનથી પર હતું.

○○○○○

૪૨

શિષ્ય :- સત્ત્વ, રજો અને તમો, એ ત્રણેના ગુણધર્મો સમજાવો.

ગુરુદેવ :- સત્ત્વ, રજો અને તમો, એ ત્રણ ગુણો પ્રાણીમાત્રનો આશ્રય કરીને રહેલા હોવાથી પ્રત્યેક પ્રાણીમાં સાત્ત્વિક, રાજસી અને તામસી એમત્રણ પ્રકારની પ્રકૃતિ જોવામાં આવે છે.

સત્ત્વગુણ પવિત્ર બુદ્ધિ રખાવી સંતોષ અને શાંતિ આપી સુખનો અનુભવ કરાવે છે.

રજોગુણ મોહ, માયા, મમતા તથા અહંકાર વધારી વિખવાદો કરાવી દુઃખનો અનુભવ કરાવે છે. જ્યારે મનુષ્યમાં રજોગુણની વૃદ્ધિ થાય છે ત્યારે કામ, ક્રોધ, લોભ, મદ, મત્સર, દંભ આદિ દોષો મનુષ્યના અંતઃકરણમાં પ્રકટે છે. આ બધા દોષો મનુષ્યના અંતઃકરણને આત્મામાં સ્થિર થવા દેતા નથી. આ દોષો અંતઃકરણના મલરૂપ ગણાય છે.

(વધુ આવતાં અંકે)

ॐ

મહાશિવરાત્રી

સંવત ૨૦૧૩ને મહા વદ-૧૩ને
શુક્રવાર તા. ૨૪-૨-૨૦૧૭
ના રોજ મહાશિવરાત્રિ ગણવી.

❖ પૂજનનો સમય ❖

સવારે ૮-૩૭ થી ૧૧-૩૭ સુધી

(અગત્યની સુચના : ઉપરોક્ત સમયમાં સદ્ગુરુ શરણાર્થે ગુરુમંત્ર પ્રયોગમાં મળેલ રૂદ્રાક્ષ તથા બ્રહ્મકર્મ સિદ્ધિ મૂર્તિનું પૂજન 'વરદાન' પુસ્તિકામાં આપેલ છે તે મુજબ કરવું.

❖ યંત્ર પૂજનનો સમય ❖

રાત્રે ૧૨-૦૦ થી ૧૨-૩૦ સુધી

અગત્યની સુચના :

પ્રથમ આસનનું પૂજન અર્ધાકલાકમાં પૂર્ણ કરવું, બાકીના બે આસનોનું પૂજન પાછળના સમયમાં થાય તો કોઈપણ જાતનો બાધ નથી. ઉપરોક્ત ત્રણે આસનોની પૂજનવિધિ બાદ આરતી કરવી.

આ દિવસે શુક્રવાર હોવાથી છેલ્લા આસને સિદ્ધિ યંત્રની પૂજા કરવી નહીં.

છુટક નકલ રૂા. ૬-૦૦
વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

જો “હું” ન હોય તો “મારૂ” ન રહે, જો આત્મા ન હોય તો “હું” ન રહે, અને જો આત્મામાં બ્રહ્મતત્ત્વ ન હોય તો આત્મામાં જ્ઞાન-ચૈતન્ય પણ ન રહે, આત્મામાં બ્રહ્મતત્ત્વ છે તેથી આત્મા છે અને દેહના સ્ત્રી-પુરૂષાદિ સ્વરૂપો મિથ્યા જડ હોઈ માત્ર આત્મા ચેતન હોઈ, તે આત્મા વડે પળાતા ધર્મને જ “સ્વધર્મ” કહી શકાય. કેમ કે જેમ આત્મા નાશ પામતો નથી તેમ તેનો ધર્મ પણ કોટિકાળે નાશ પામતો નથી. માટે તેવા આત્મિકધર્મનું પાલન કરી, પરમેશ્વરની ઉપાસના કરવી તેજ “સ્વધર્મ” છે. તે સ્વધર્મ કલ્યાણ કરનારો છે.

વર્ષ-૧૩, અંક-૧, સંવત ૨૦૭૩ પોષ વદ-૩૦, શુક્રવાર ૨૭-૦૧-૨૦૧૭

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી : જયવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ
વલ્લભવાડી રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
દ્વારા તા. ૨૭-૦૧-૨૦૧૭ના રોજ પ્રસિધ્ધ કર્યું.
ચેતવણી કાર્યાલય : વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
મુદ્રણ સ્થળ : ભવાની ઓફસેટ, ૩/૨૦, કૈલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.